

## ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗОВНІШНЬООРГАНІЗОВАНИХ КОНСТРУКТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕСТІВ

**Антоніна Гривко, к. пед. н.**

Інститут педагогіки НАПН України  
м. Київ, Україна

**М**етою публікації є огляд результатів досліджень, спрямованих на вивчення особливостей зовнішньоорганізованих конструктивних тестів (ЗКТ), що дає змогу окреслити актуальні напрями розроблення теоретико-практичних основ конструювання та використання тестових технологій для підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Особливості ЗКТ у аналізованих експериментальних дослідженнях розглядаються в аспектах: складності завдань різних форм і впливу їх на результати тестування; еквівалентності закритих і відкритих завдань у процесі оцінювання рівня засвоєння учнями одних і тих самих навчальних конструктивних (Кемпбелл Дж., Кронбах Л., Стіггінс Р); конструювання тесту в контексті зовнішньої організації в ньому завдань (Алдерсон Ч., Клей Б., Хадсон Т. та ін.).

Аналіз праць із означеного кола питань дав змогу зробити узагальнення.

1. Закриті й відкриті тестові завдання, попри еквівалентність за показниками статистичної значущості та надійності, є різними за рівнем складності. До того ж у низці досліджень висвітлено думку про те, що як закриті й відкриті завдання, так і різні типи завдань однієї форми різняться за операційно-діяльними характеристиками, які разом із змістовим компонентом визначають складність виконання тесту й впливають на результати тестування. У дослідженні р. Лізітца та С. Хоу доведено, що за умови заміни відкритих завдань закритими аналогічної складності, результати істотно не зміняться. Водночас учені обґрунтували, що закриті й відкриті завдання не є взаємозамінними, оскільки виконання їх є виявом різних когнітивних умінь і когнітивних стилів мислення учнів (Lissitz, 2012).

2. Одним із чинників, який впливає на результати тестування, є структура тесту (порядок, поєднання й кількісне співвідношення завдань різних форматів у одному тесті, групування їх за змістом чи за рівнем складнос-

ті тощо). У низці праць висвітлено емпіричні відомості, які засвідчують наявність впливу порядку ТЗ на результати тестування. Так, К. Грей (Gray, 2007) довела, що порядок завдання в тесті множинного вибору зумовлює статистично значущий вплив на відповідь учнів, тобто правильність обраної відповіді залежить від порядку виконання завдань. У дослідженні Дж. Опфер, М. Феререр та ін. (Nehm, 2014) вивчався ефект секвенування у тесті з відкритими завданнями — вплив розташування завдань на показники успішності їх виконання. Науковці визначили, що порядок завдань впливає на продуктивність тестованих здебільшого в ізоморфних тестах, а подібність відкритих завдань за змістом знижує рівень деталізації відповідей. Іншу думку висвітлено в дослідженні Дж. Монка і В. Сталлінгса (Monk, 1970), які обґрунтували можливість використання одного й того самого тесту, але з різним порядком групування завдань, як альтернативу розроблення кількох варіантів тестів, що не можуть бути повною мірою еквівалентними.

Наявність суперечностей у вивченні висвітлених аспектів і необхідність їх розв'язання для посилення теоретико-практичної бази використання тестових технологій у педагогічному оцінюванні підтверджує необхідність проведення уточнювальних досліджень із урахуванням світового досвіду відповідних наукових пошуків для визначення й обґрунтування оптимальної структури тесту.

**Ключові слова:** тестові технології, формат тестових завдань, структура тесту.

## Література

- Gray, K. (2004). The effect of question order on student responses to multiple choice physics questions. Kansas State University, 79.
- Lissitz, R. W., & Hou, Xiaodong, & Slater, Sh. (2012). The Contribution of Constructed Response Items to Large Scale Assessment: Measuring and Understanding their Impact. *Journal of Applied Testing Technology*, 13 (3). Retrieved from: <http://www.jattjournal.com/index.php/atp/article/view/48366>.
- Monk, J.J., & Stallings, W.M. (1970). Effects of item order on test scores. *Journal of Educational Research*, 63 (10). 463–465. <https://doi.org/10.1080/00220671.1970.10884067>.